

איך מלמדים אזרחים ותיקים כלים דיגיטליים מרחוק?

עקרונות להוראה מרחוק עבור מדריכים, מתנדבים ובני משפחה

השימוש בכלים דיגיטליים מאפשר לאזרחים הוותיקים שיפור באיכות החיים במגוון תחומים, כגון: קשרים חברתיים והפגת הבדידות, נגישות למידע חיוני ומהימן, פנאי משמעותי, שמירה על הבריאות והתנהלות פיננסית.

תקופה הקורונה המחישה כי לעיתים קיים אתגר בללמד מרחוק אזרחים ותיקים כיצד להשתמש במרחב זה. לכן גיבשנו כמה עקרונות שיוכלו לסייע לתהליך הלימוד.

איפה ומתי מדברים?

תכננו את המקום ואת המועד לשיחה

- וודאו כי לאזרח הוותיק יש פניות וזמן להקדיש ללמידה.
- רצוי לתחום את המפגש עימו לחצי שעה-שעה.
- מומלץ לקיים את השיחה בשעות הבוקר, משום שבשעות האלה רובנו ערניים ומוכנים ללמידה יותר מאשר בשעות אחרות.
- וודאו כי השיחה מתבצעת ממקום שקט ללא הפרעות וששומעים אתכם היטב.
- במידה וההדרכה היא על שימושים בטלפון החכם, העדיפו לקיים את השיחה הראשונה בטלפון הקווי. אם אי אפשר, הציעו להעביר את השיחה בטלפון הסלולרי למצב רמקול, כדי לאפשר לאזרח הוותיק להביט במסך בזמן ההסבר.

למה ללמוד משהו חדש?

הגדירו יחד את מטרות הלמידה

כולנו לומדים טוב יותר כאשר מטרות הלמידה מוגדרות היטב ומחוברות למוטיבציות שלנו. אצל כל אחד המוכנות ללמידה תגבר כאשר מדובר בנושא שרלוונטי ושימושי עבורו.

- בררו מה הצורך של האזרח הוותיק, שאלו אותו למשל "מה חשוב לך לדעת? ולמה חשוב לך לדעת את זה?" בהתאם לצורך הגדירו יחד עם האזרח הוותיק בבהירות את מטרות השיחה.

- העדיפו ללמד את הכלים השימושיים, הפשוטים והרלוונטיים ביותר שיכולים לענות על הצרכים והרצונות של הלומד.

- פרטו את היתרונות של הכלי שבחרתם ללמד.

- שאלו את עצמכם - האם בסוף ההדרכה הלומד יקבל מענה לצרכים ולרצונות שהביע בשיחה שניהלתם עימו.

איך עושים את זה?

התאימו את אופן ההוראה

המרחב הדיגיטלי הוא עולם שלם שיש בו נורמות, דרכי התנהלות ומונחים שיש להכיר. אייקונים וסמלים שברורים מאליהם לאנשים השולטים במרחב הזה, אינם מובנים בהכרח ל"מהגרים הדיגיטליים", שגדלו בעולם אנלוגי, שלא היו בו טלפון חכם או מחשב בכל בית. **לכן חשוב להסביר לאזרחים ותיקים על המרחב הזה בפירוט רב ולא לצאת מנקודת הנחה שיש להם ידע קודם בתחום.**

הקפידו להתבטא בשפה ברורה ופשוטה, וודאו הבנה של כל מונח טכנולוגי שאתם משתמשים בו.

בתיאורי השימושים השונים שימו דגש על אייקונים מוכרים החוזרים על עצמם (זכוכית מגדלת, פח, שלוש נקודות, ועוד), צבעים ומיקומים אופייניים, כך שיוכלו לזהותם גם בפעמים הבאות שיזדקקו לכך.

1 2 3

חלקו כל שלב לתתי שלבים קטנים וברורים, בצורה מובנית, הגיונית ומסודרת. בכל שלב תנו הנחיות מוחשיות, מפורטות ונקודתיות. תארו את כל סדר הפעולות ואל תסתפקו בהנחיה כללית.

אפשרו זמן ללומד לרשום את ההוראות בשפה שלו.

תכננו את המפגש כך שיהיה זמן מוגדר ומספק לתרגול
והתנסות עצמית של כל שלב שנלמד.

השתמשו בשפה רכה, מרגיעה וסובלנית, העניקו חיזוקים
חיוביים בכל שלב ועודדו על עצם המאמץ.

אל תוותרו. אם ניסיתם כמה פעמים ללא הצלחה ואינכם
יודעים כיצד להמשיך בתהליך הלימוד, פנו לקבלת עזרה
וחזרו אל האזרח הוותיק מאוחר יותר. אתם יכולים להיעזר
באמצעים שונים: סרטוני יוטיוב, אחראי מתנדבים או
הדרכה בארגונכם, חברים ובני משפחה.

לסיום

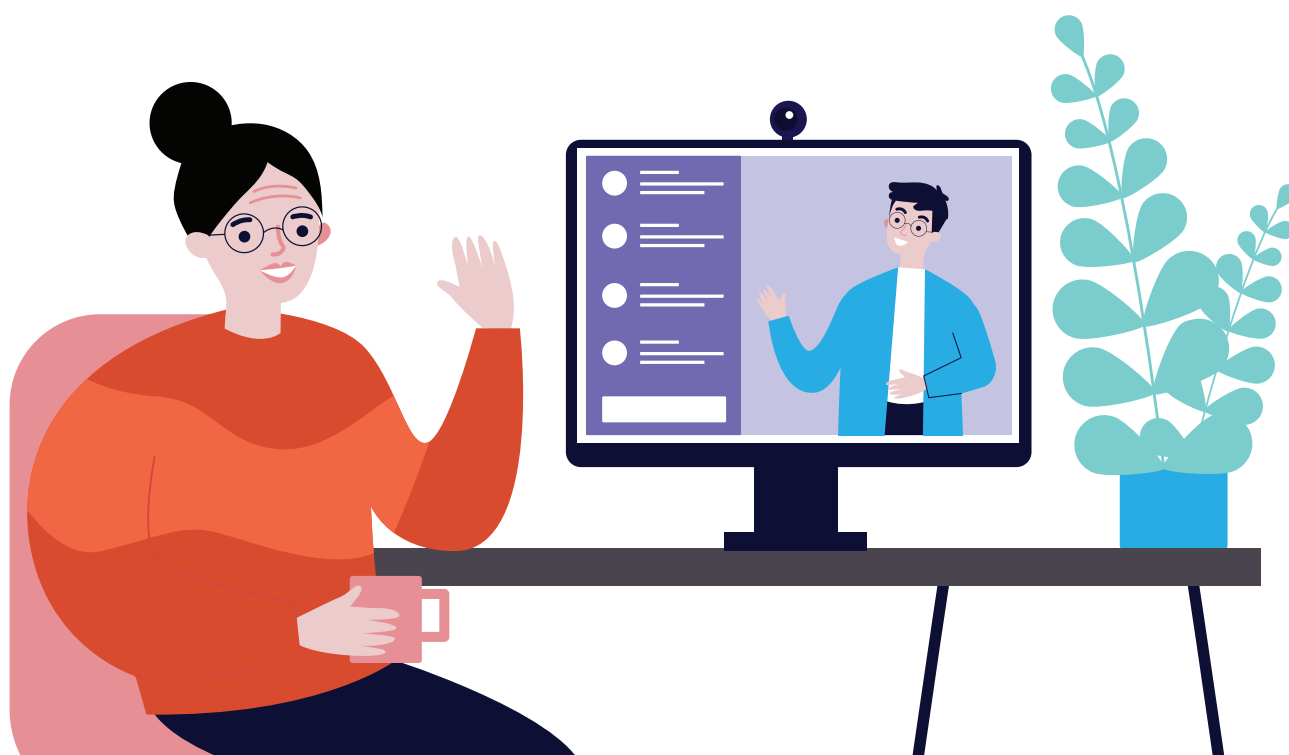
סכמו את המפגש

למידה הינה תהליך שצריך להשקיע בו מאמץ, ובלמידה של כלי דיגיטלי נדרשים תרגול רב ויכולת לחזור על ההסברים.

• סכמו את עיקרי הדברים שנלמדו במפגש, וודאו עם האזרח הוותיק שהבין את ההסבר שלכם. לשם כך שאלו אותו שאלות שהתשובה עליהן תאפשר לו לחזור על ההסברים שלכם במילותיו.

• לאחר המפגש מומלץ לשלוח סרטון, מצגת או הקלטה של השיחה שיאפשרו לאזרח הוותיק לחזור להסברים ולתרגל את החומר הנלמד בזמנו החופשי.

מוטיבציה גבוהה מסייעת לנו ללמוד בכל גיל, ובעזרת סבלנות, הסברים מובנים וחזרתיות כל אחד יכול ללמוד. ברגע שנצליח ללמד על המרחב הדיגיטלי, נוכל לפתוח צוהר נוסף להגשמת מטרות אישיות ולשיפור איכות החיים במגוון תחומים.

איגרת זו נערכה על-ידי ד"ר מיכל הלפרין בן צבי,
דידי בן שלום וליאת סקרן בשיתוף פעולה
בין ג'וינט ישראל-אשל ומטה המיזם הלאומי
"ישראל דיגיטלית" במשרד הדיגיטל הלאומי
כחלק מהמיזם הלאומי לקידום אוריינות
דיגיטלית בקרב אזרחים ותיקים (2020).
למידע נוסף, בקרו באתר הידע של המיזם:
<http://digitalcampus.co.il/>

משרד הדיגיטל הלאומי
ישראל דיגיטלית

ג'וינט ישראל אשל
יחד בעשייה חברתית למען הזקנים

